

Tegneserier på hjernen

- tendenser, popularitet og marked

Tegneserier på hjernen: Introduktion og præcisering af emnet.

Introduktion til dagen og emnet:

- **Fokus for dagens Biblab-kursus er at give en introduktion til nogle af de karakteristika der kendetegner den moderne tegneserie. Vi vil se på det danske tegneseriemarked, og give bud på hvilke tendenser der kendetegner den moderne ”mainstream”- og ”alternative”- tegneserie.**
- **Til sidst vil vi diskutere de praktiske formidlingsmuligheder i biblioteksrummet.**

Tegneserier på hjernen: Introduktion og præcisering af emnet.

Begrebsdefinitioner:

- **Mainstream:**

Skal i denne sammenhæng forstås som den populære og farverige superhelte-relaterede del af tegneseriemarkedet, især det der kommer fra USA. Det kunne lige såvel handle om europæisk mainstream, men for det første er det ikke et marked jeg følger så tæt og for det andet er det mit indtryk, at det er svært at sige noget samlet om disse udgivelser.

Tegneserier på hjernen: Introduktion og præcisering af emnet

- **Alternative værker**

Er jo en meget svævende definition, men jeg benytter den her, om de udgivelser som ikke umiddelbart kan genre-kategoriseres, og udkommer ved siden af det kulørte mainstream-marked.

Tegneserier på hjernen: Introduktion og præcisering af emnet

- Hvad vi ikke kommer til at snakke så meget om:
 - **Undergrundsserier**
 - **Manga**
 - **Erotiske tegneserier (ØV!)**
 - **Humoristiske tegneserier**

Tegneserier på hjernen: Introduktion og præcisering af emnet

Begrebet ”Graphic Novel”

- Udtrykket opstod i slutningen af 70’erne, og blev så vidt det vides første gang brugt af Will Eisner på forsiden af værket ”En kontrakt med Gud” i 1978.

Udtrykket kan anskues fra flere synsvinkler:

- som en særlig betegnelse for et værk, af en anseelig længde med et litterært og gennemgående tematisk indhold.
- som en måde, at legitimere tegneserien på overfor et muligt voksent publikum – og derved give en bredere appel.
- som en måde at legitimere tegneserien på, overfor litteraturens institutioner – og derved gøre tegneserien mere litterær (finkulturel).
- som et markedsredskab, opfundet af forlagene til at udvide markedet for salg af tegneserier.
- som et "hype"-udtryk, der bliver brugt på snart sagt alt hvad der kommer af samle-udgivelser.

Tegneseriemarkedet I Danmark

Aben Maler

- <http://www.abenmaler.dk/>

Arboris

- <http://arboris.nl/dk/>

Carlsen Comics

- <http://www.carlsen.dk/>

Egmont Serieforglaget

- <http://www.serieforglaget.dk/>

Fahrenheit

- <http://www.forlaget-fahrenheit.dk/index.htm>

Faraos Cigarer

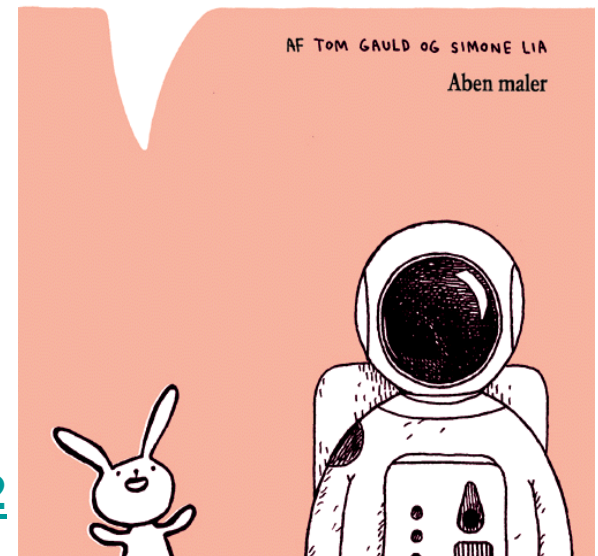
- <http://www.faraos.dk/design/index.php?shop=2>

G. Floy Studio

- <http://www.gfloystudio.com/>

Private tiltag

BEGGE TO

De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

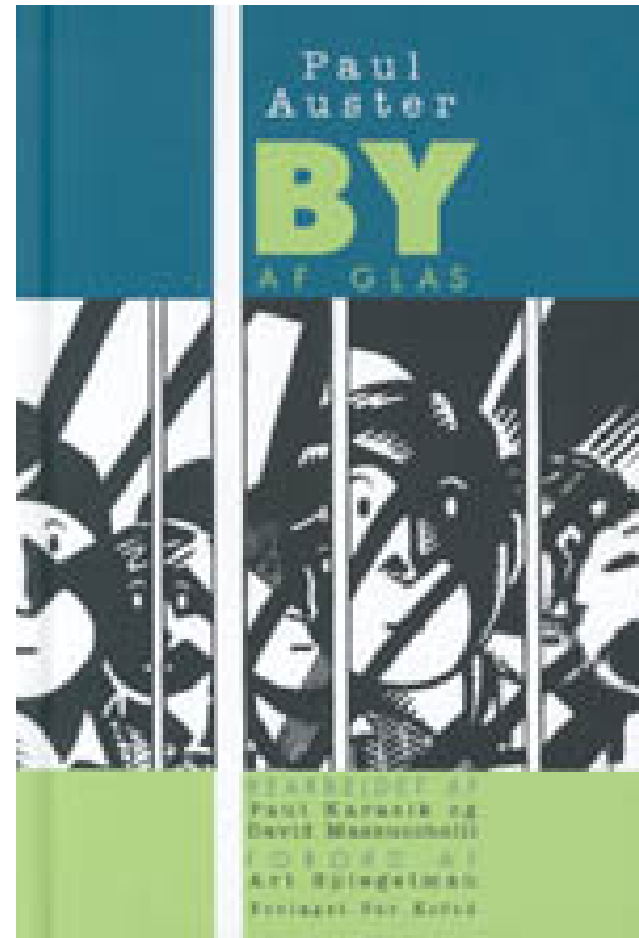
Paul Auster, Karasik & Mazzucchelli:

By af glas

- 2004 USA

(på dansk 2006)

Fra litterært værk til
tegneserie.

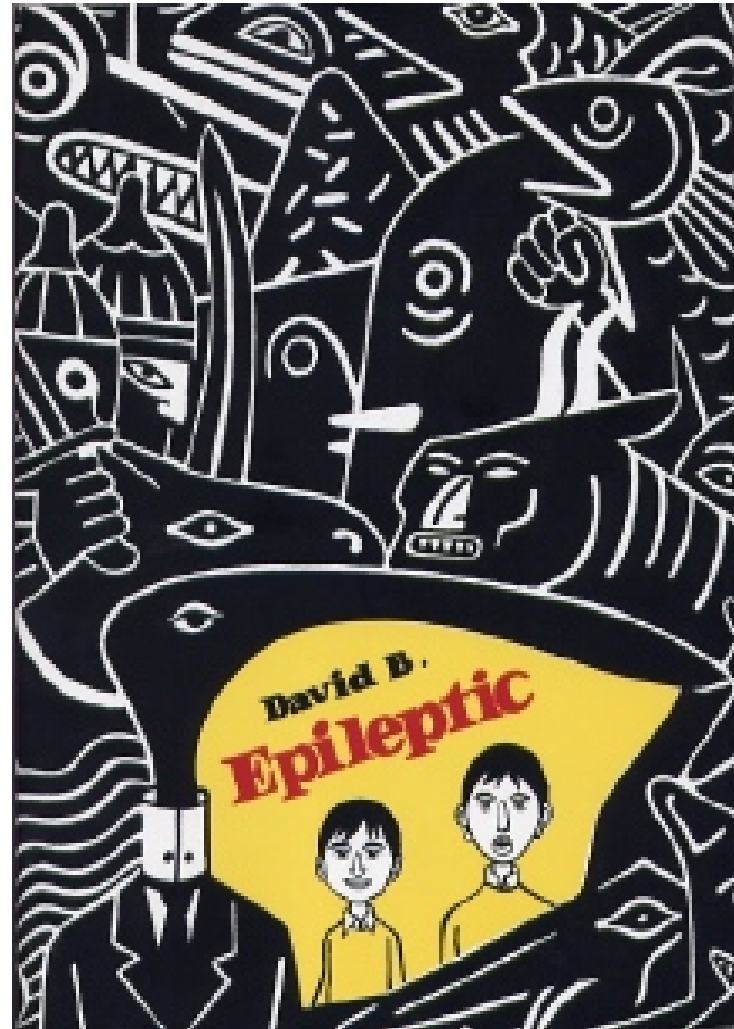
De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

David B: Epileptic

**1996-1998 Frankrig
(på engelsk 1998 på
dansk 2006)**

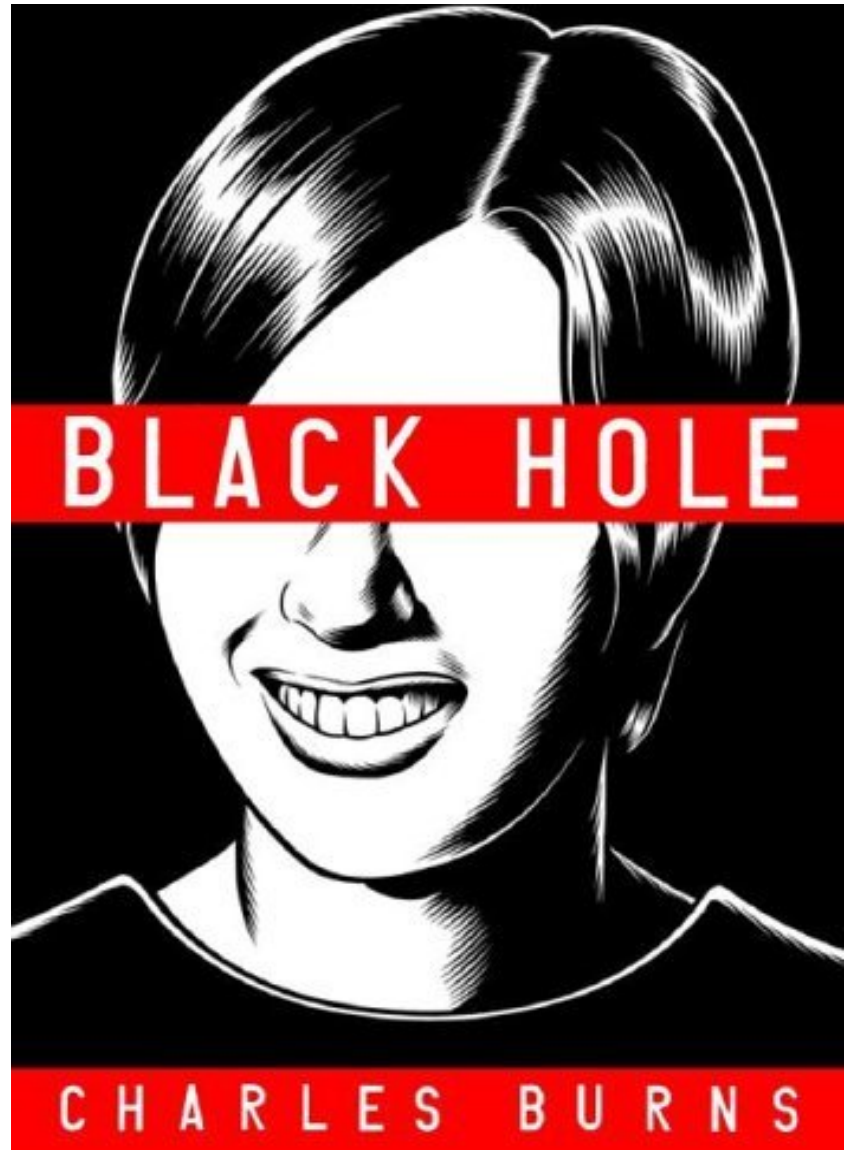
**Personlig beretning om
epilepsi i familien**

De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

- **Charles Burns:**
Black Hole
- USA 1995-2004
(samlet udgivelse
2005)

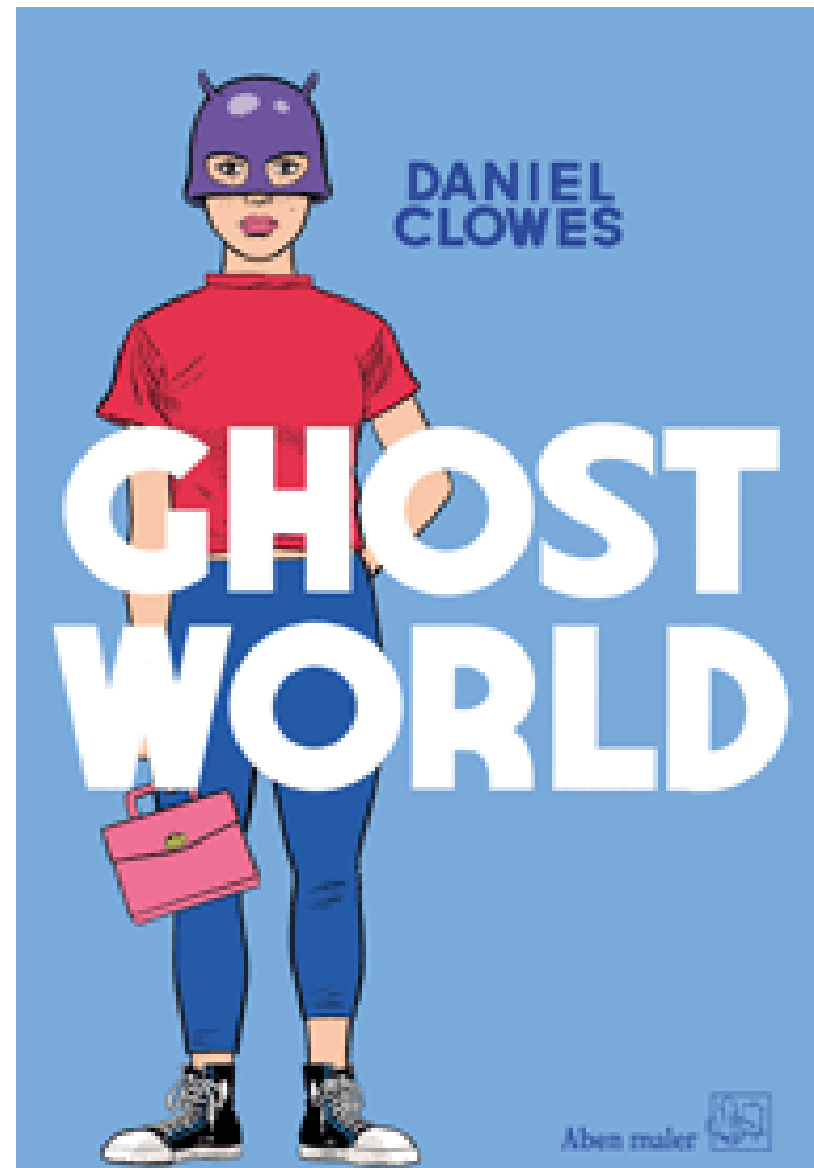

De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

- **Daniel Clowes:**
Ghost World
- 2001 USA (på dansk 2006)

Hverdagsrealisme
og teenageliv

De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

Guy Delisle: Pyongyang – en rejse i Nordkorea

- 2003 Frankrig (på dansk 2006)

Nordkoreanske
Absurditeter

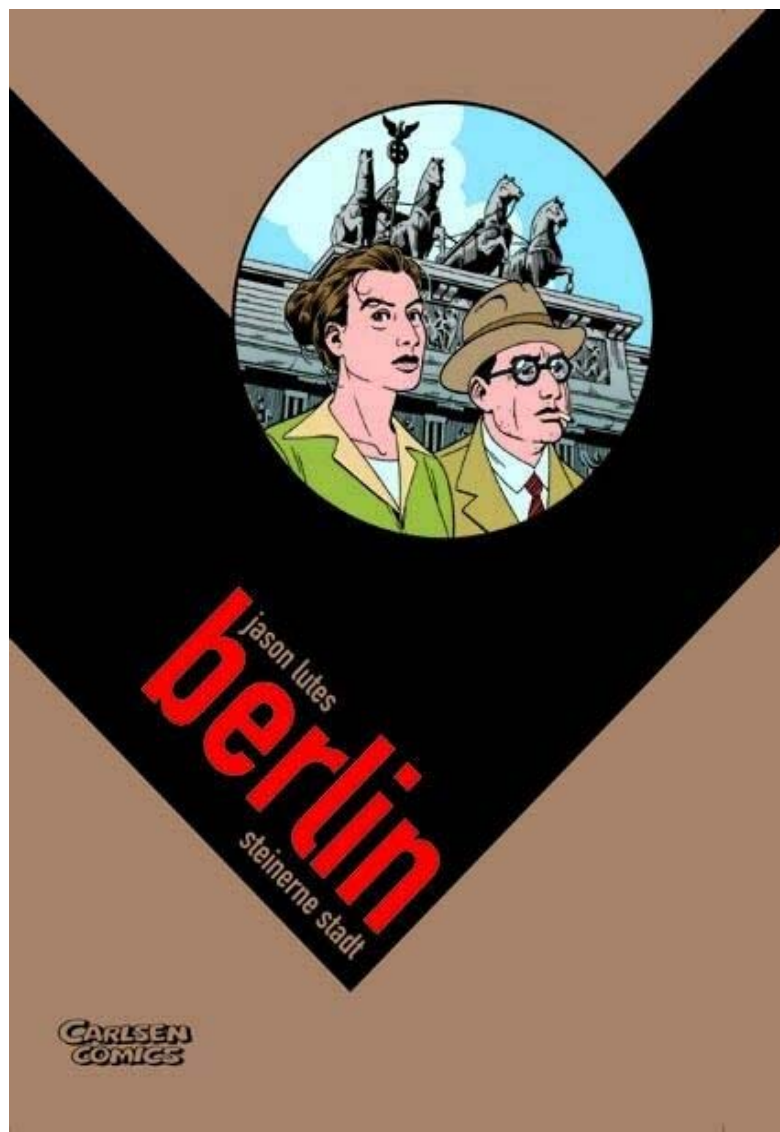
De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

Jason Lutes: Berlin

- 2001 Tyskland (på dansk 2005)

Skæbnefortællinger fra mellemkrigstidens Tyskland

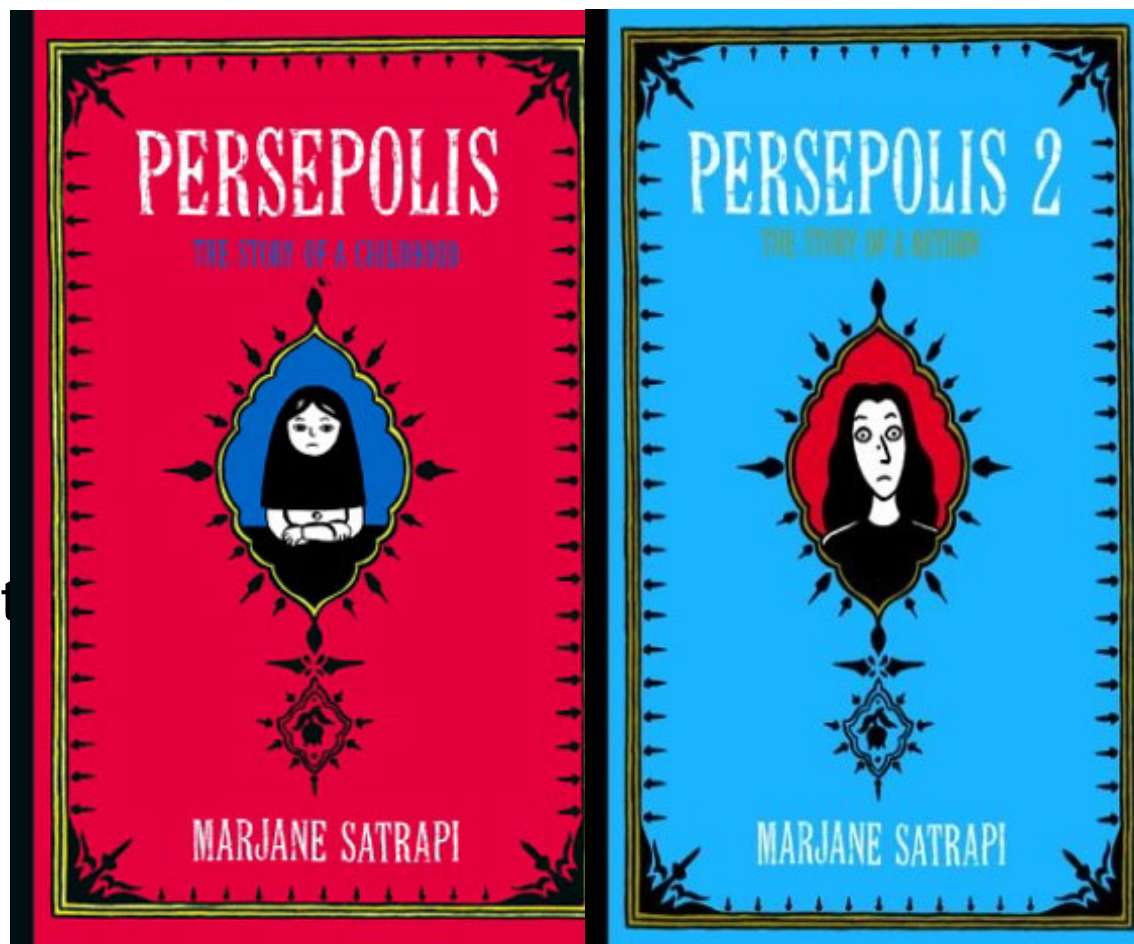
De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

Majanne Satrapi: Persepolis 1+2

2001-2002 Frankrig
(på engelsk 2003 – på
dansk 2005)

Personlig beretning om at
vokse op i 80'ernes
Iran.

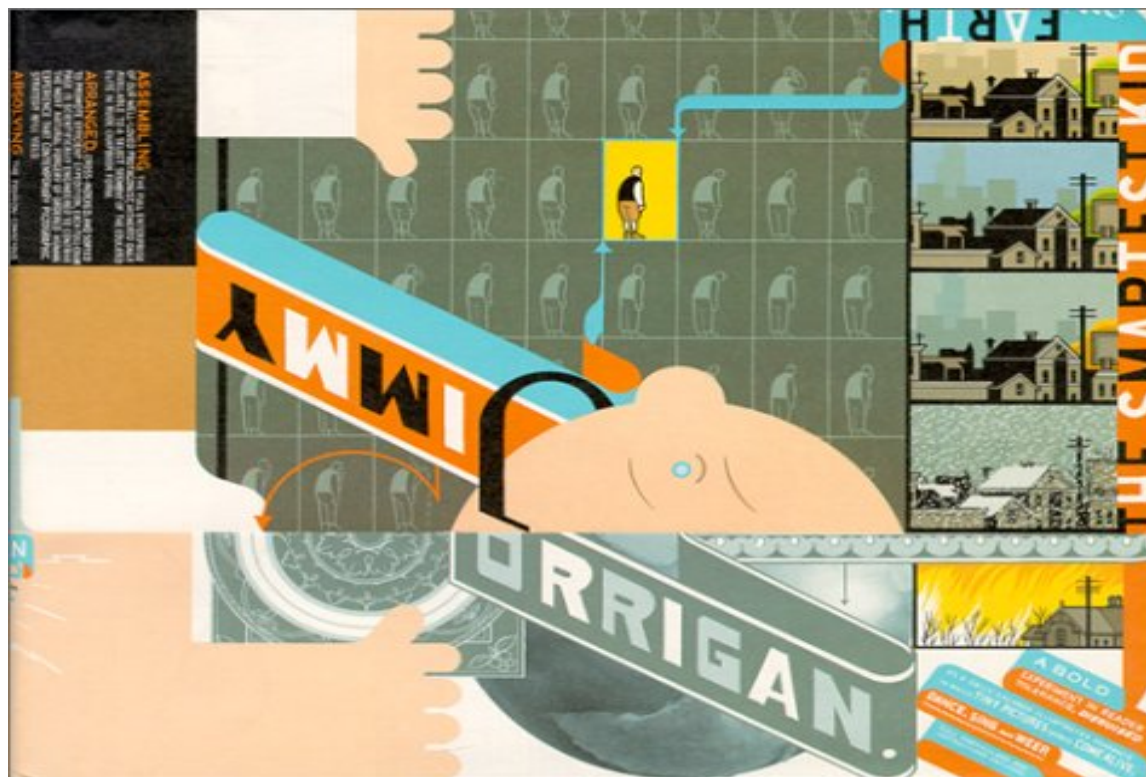

De nye alternative tegneserier

Vigtige udgivelser:

- **F.C. Ware: Jimmy Corrigan**
– the smartest kid on earth

- 2000 USA
- Kåret af "The Guardian" til "Book of the year" 2002

1. De nye alternative tegneserier:

Tendenser for den "Nye Alternative" tegneserie:

- Det er meget svært at finde nogle fællestræk for de nye alternative tegneserier, fordi alsidigheden efterhånden er så stor. Kvaliteten, ambitionerne og bredden af skabere, genrer og emner har aldrig været større end nu – man kan tale om en meget positiv udvikling igennem de sidste 10 år, med afsæt i de gamle kæmpers fodspor.
- Gamle Kæmper:
 - Art Spiegelmann, Enki Bilal, Moebius, Robert Crumb, Jacques Tardi, Will Eisner mfl.

De nye alternative tegneserier

Tendenser

Form:

- litterære kvaliteter, benyttelse af komplekse kompositioner og fortælle tekniske greb.
- Stærke personlige visuelle udtryk.

Indhold:

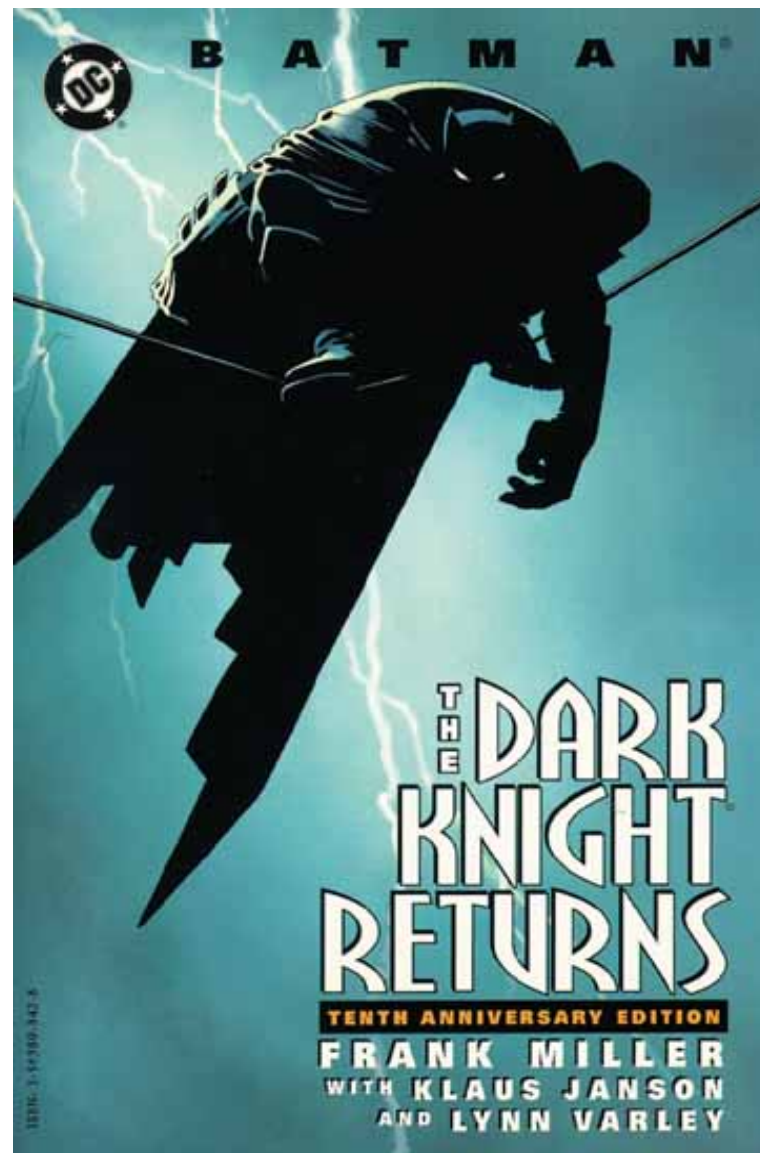
- Søgen efter identitet
- mening med livet
- virkeligheden som den ser ud
- Afstandtagen til det fantastiske, arketyperne og karikaturerne.

De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser.

Frank Miller: The Dark knight returns

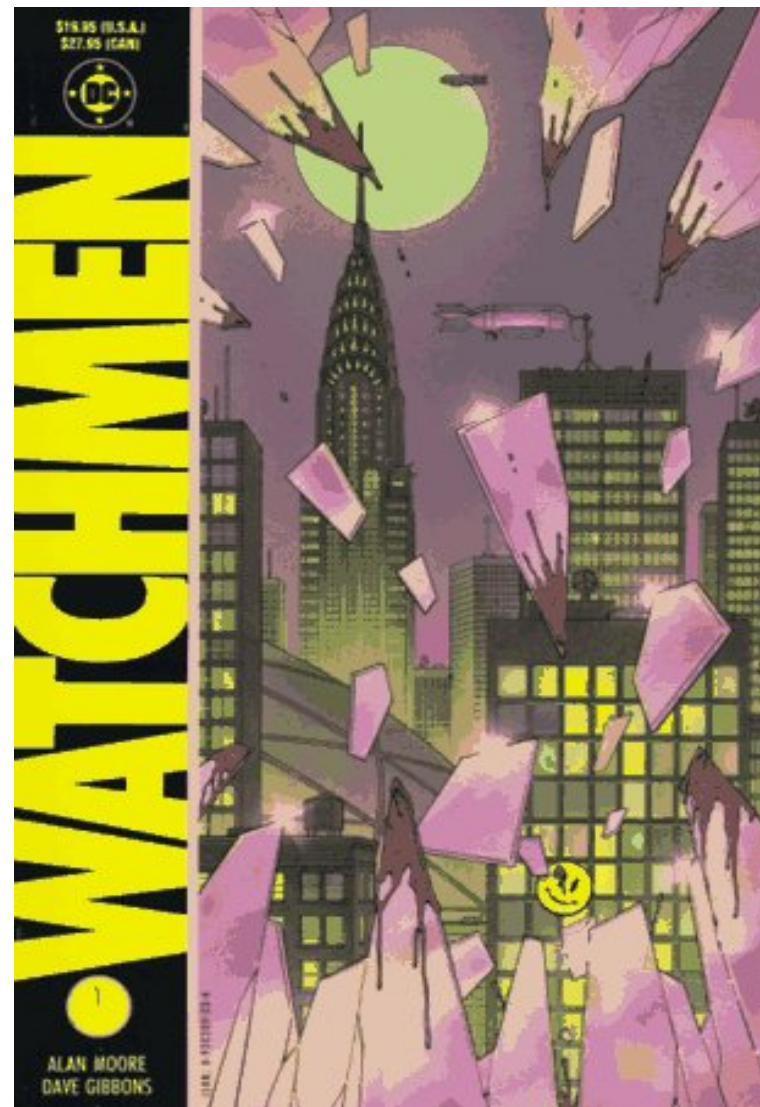
- 1986 USA (på dansk 1987)

De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser.

- **Allan Moore og Dave Gibbons: The Watchmen**
- 1986 USA
(1989/2006 Danmark)

De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser.

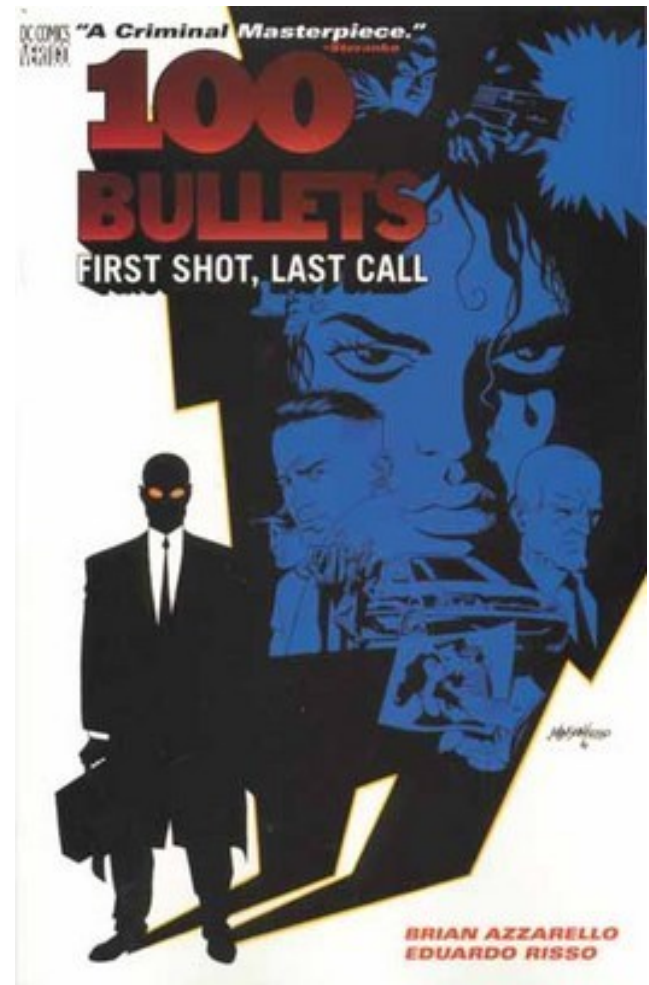
Fælles for Miller og Moore:

- Stærke psykologiske karakterbeskrivelser, moral-diskussion og sjælesøgning, mørk samtidsbeskrivelse, indfører tiden som en del af fortællingens vilkår.
- Begge udgivelser fik stor betydning for opfattelsen af tegneserier udenfor de normale kanaler. Begge blev relanceret samlet som "graphic novels". Aviser begyndte at anmelde nye udgivelser og snakkede om litterær kvalitet og filmindustrien fik igen øjnene op for potentialet i historierne.

De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. *Efter "the Dark knight" og "Watchmen"*

- **Brian Azzarello: 100 bullets**
(1999-)
Intens konspirationsthiller

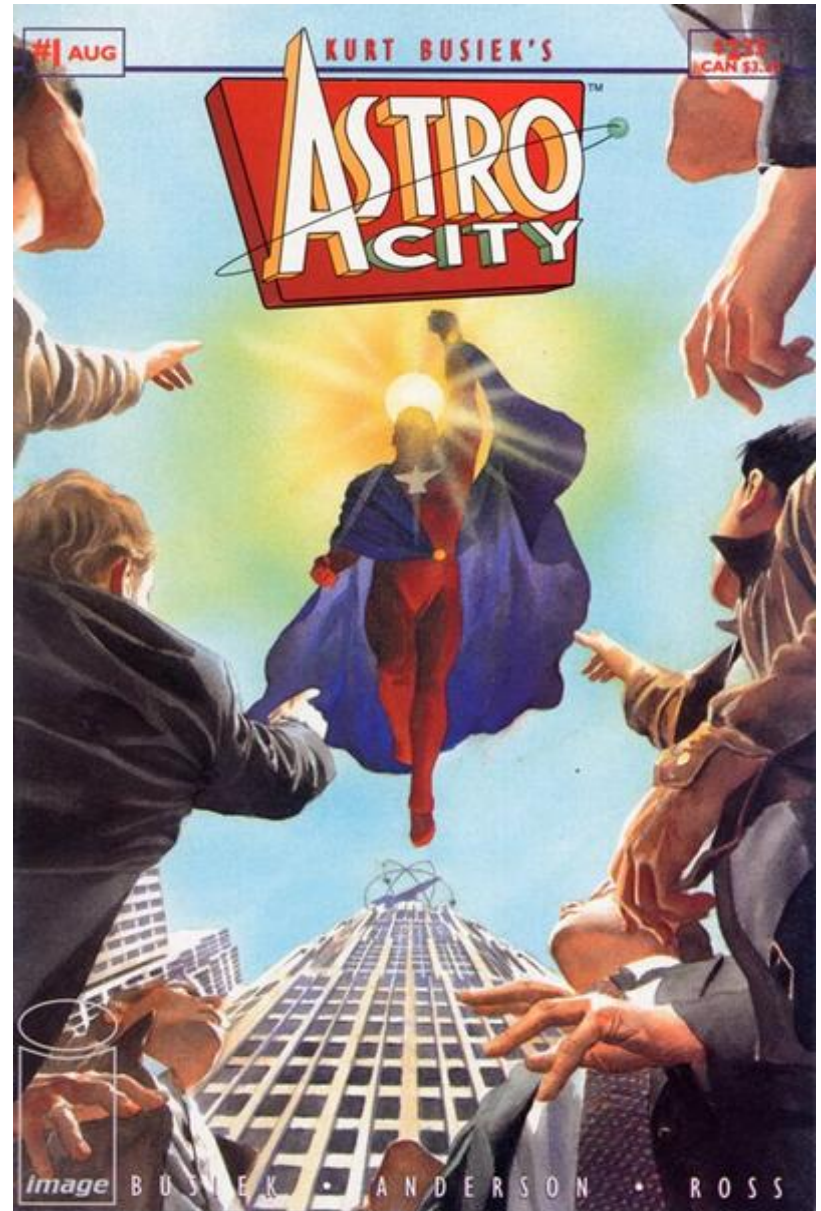
De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. *Efter "the Dark knight" og "Watchmen"*

Kurt Busiek: Astrocity

(1995-)

- Helte I hverdagsperspektiver og personlige problemstillinger

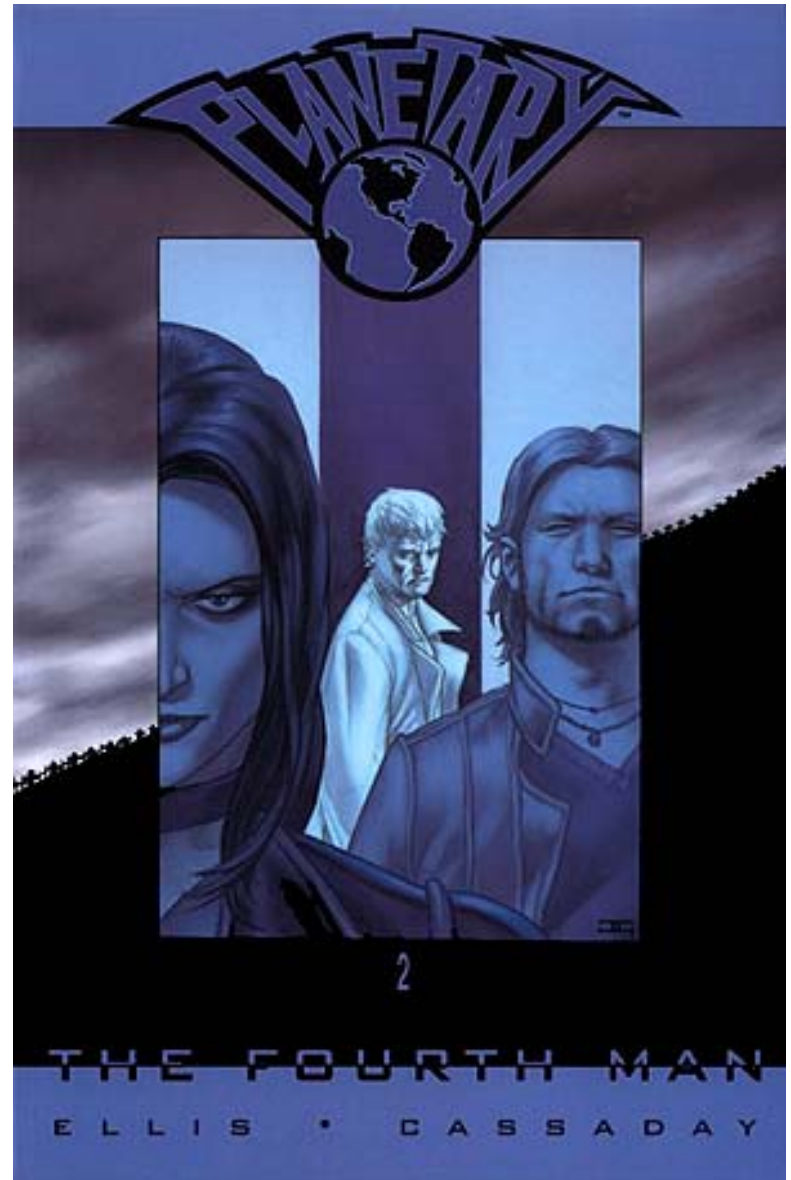
De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. *Efter "the Dark knight" og "Watchmen"*

Warren Ellis: Planetary

(1999-)

- Superhelte, x-files og 50'er science fiction.

De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. *Efter "the Dark knight" og "Watchmen"*

Warren Ellis & Mark Millar: *The Authority*

(1999-)

"Widescreen" helte på slap line –
og alle tricks gælder!

En bedre verden er målet og målet
helliger midlet, storpolitisk
stillingtagen med øretæver i
luften.

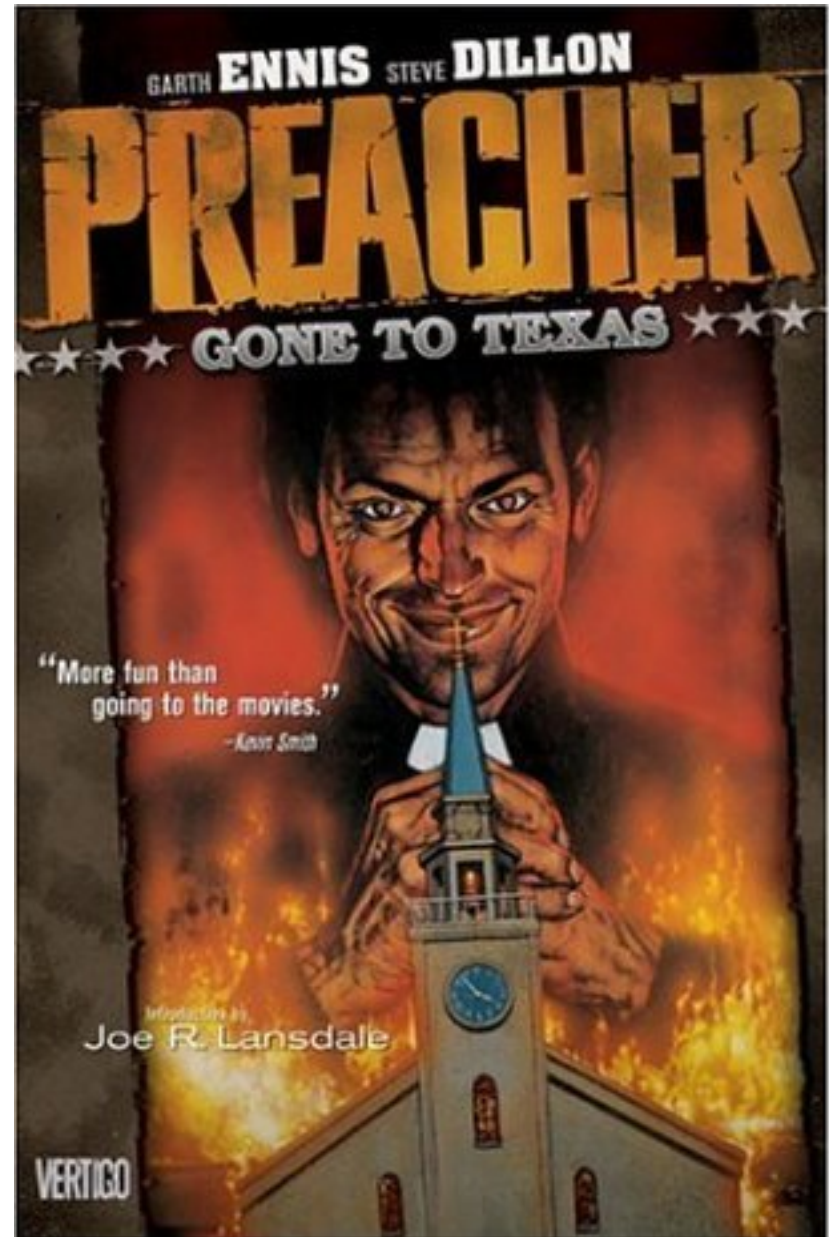

De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. *Efter "the Dark knight" og "Watchmen"*

Garth Ennis: Preacher (1996-)

Kulsort humor og blodig voldskomik styrer en roadtrip-historie om venskab, svigt, fanatisme og stor kærlighed. Fyldt med morbide og sære figurer.

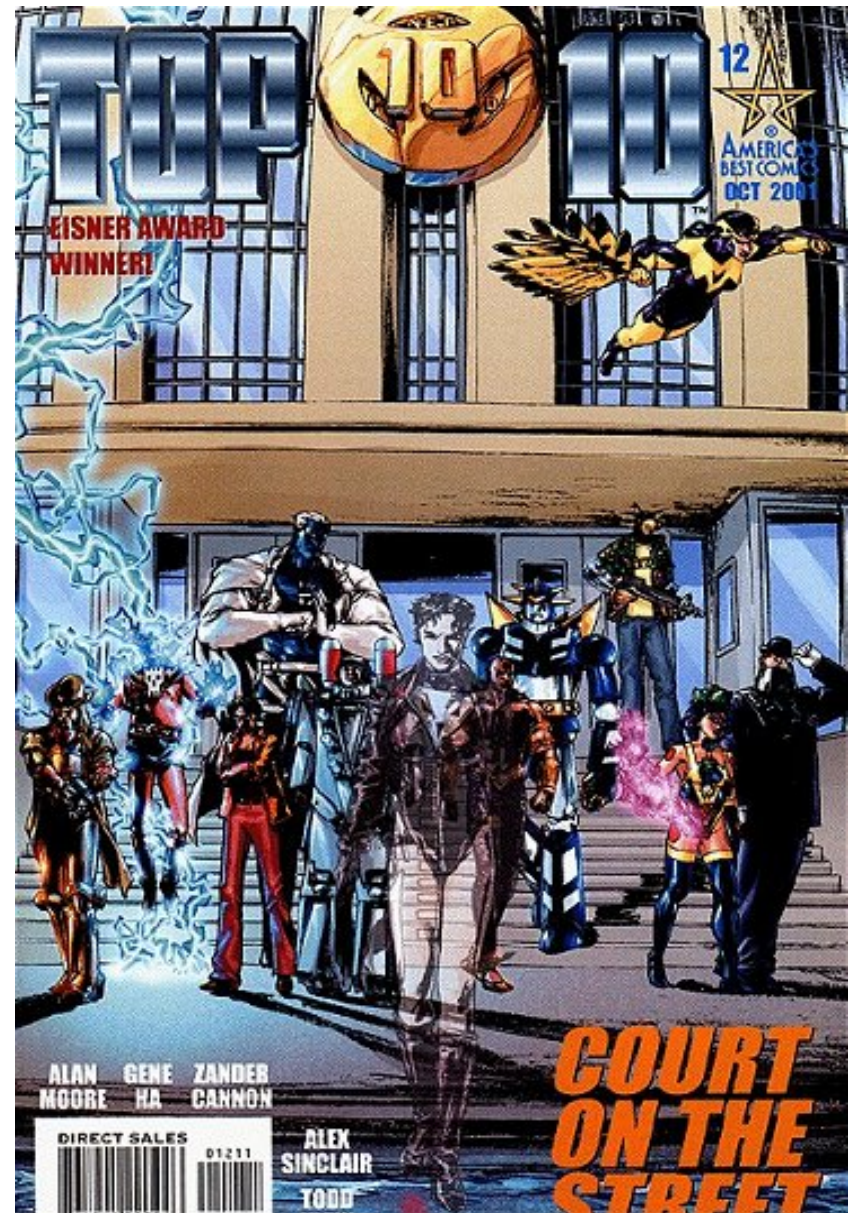
De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. Efter "the Dark knight"
og "Watchmen"

Allan Moore, Gene Ha og Zander Cannon: Top Ten

(2000-)

Genreparodi og "Hill
strett blues". Klassisk
politiarbejde I en by,
hvor alle har
superkræfter.

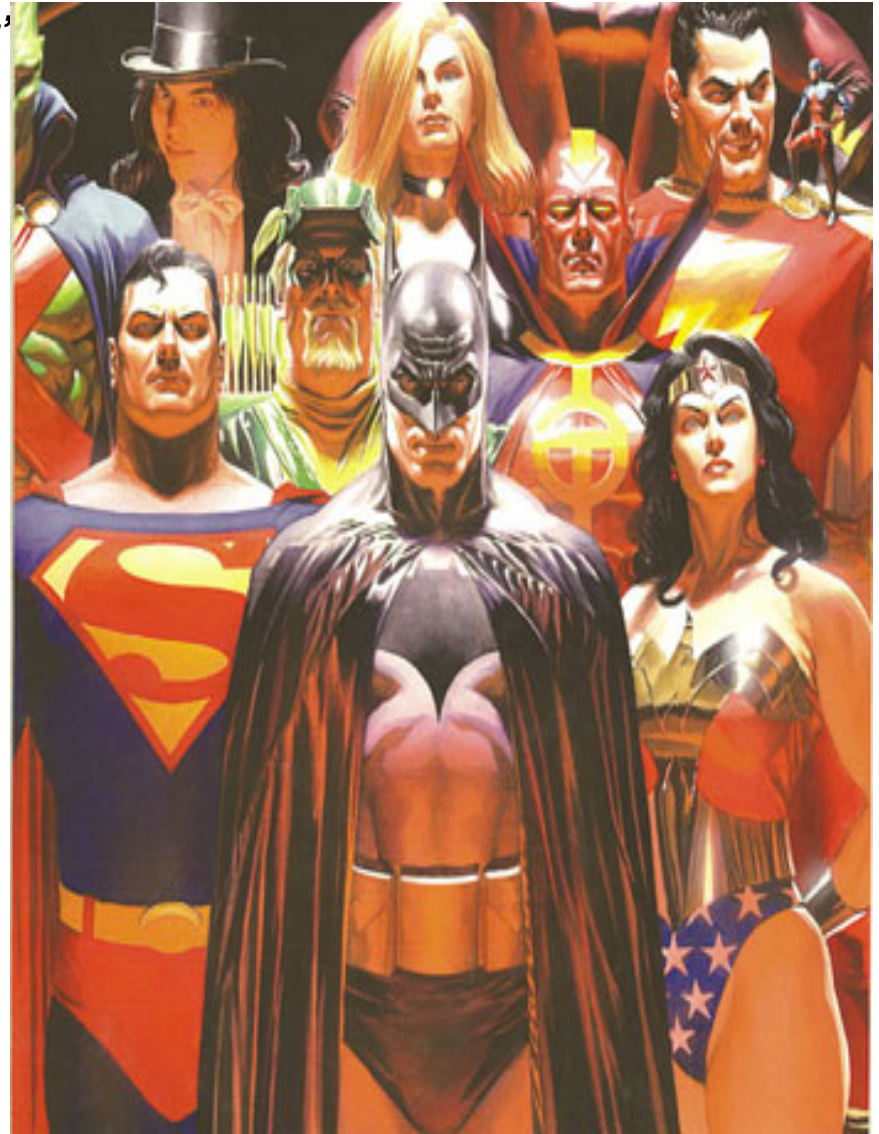
De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. *Efter "the Dark knight" og "Watchmen"*

Mark Waid & Alex Ross: Kingdom come

(1997)

Klassiske helte i en klassisk historie tegnet af branchens mest fantastiske illustratør.

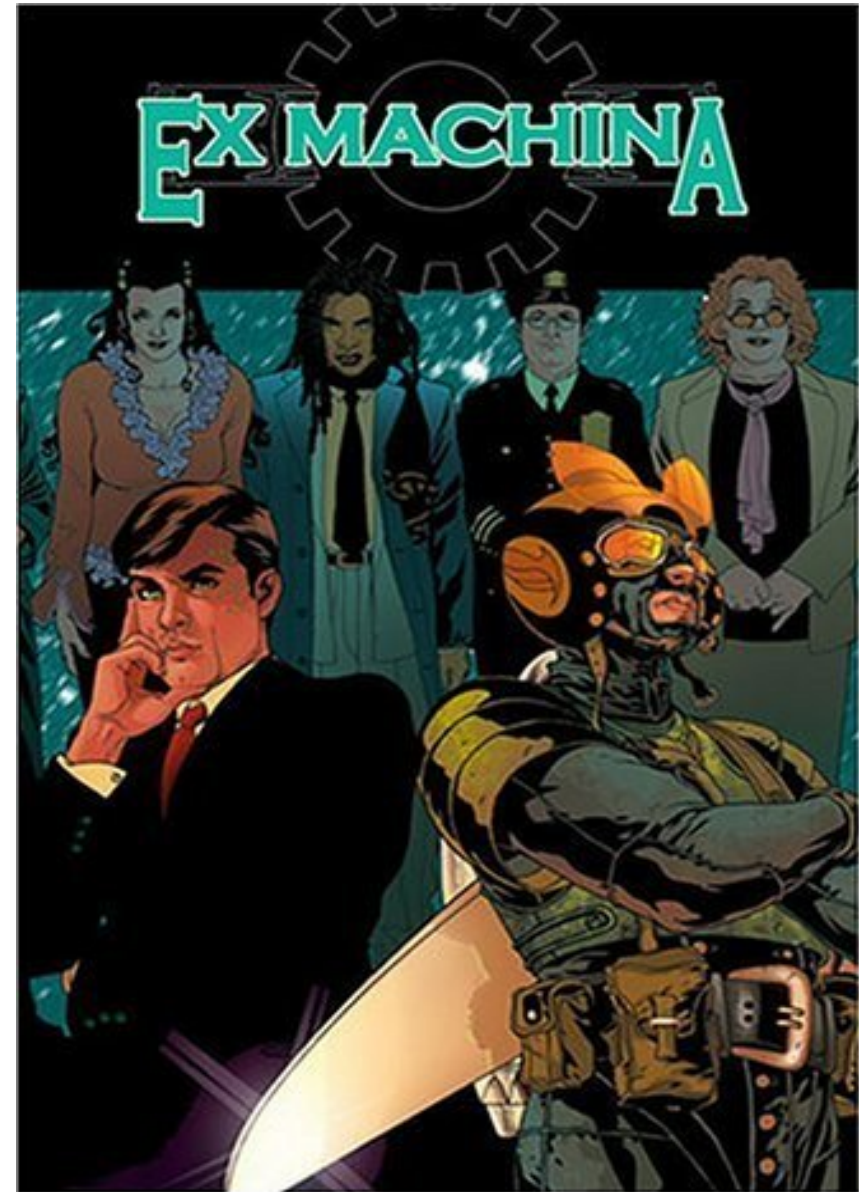
De nye mainstream tegneserier

Vigtige udgivelser. *Efter "the Dark knight" og "Watchmen"*

Brian K. Vaughan: **Ex Machina**

(2004-)

- New York'sk lokalpolitik med ex-superhelt i borgmestersædet.

De nye mainstream tegneserier

Andre interessante udgivelser.

”Must have”- titler på biblioteket

- Brubaker, Ruka & Lark: Gotham City Central
- Busiek & Ross: Marvels
- Ellis & Williams: Desolation Jones
- Gaiman: The Sandman
- Kruegar, Ross & Braithwaite: Justice 1+2
- Millar & Hitch: Ultimates 1-3
- Millar, Jones & Mounts: Wanted
- Miller, Frank: 300
- Miller, Frank: Visionaries 1-3
- Miller & Mazzuchelli: Batman – Year one
- Moore & Lloyd: V for Vendetta
- Moore & Ha: Top ten – The Forty Niners
- Morrison & Quitely: Superman Allstar
- Morrison & Quitely: We3
- Straczynski, Frank & Sibal: Supreme Power
- Whedon & Cassady: Astonishing X-men 1-3

2. De nye Mainsteam tegneserier

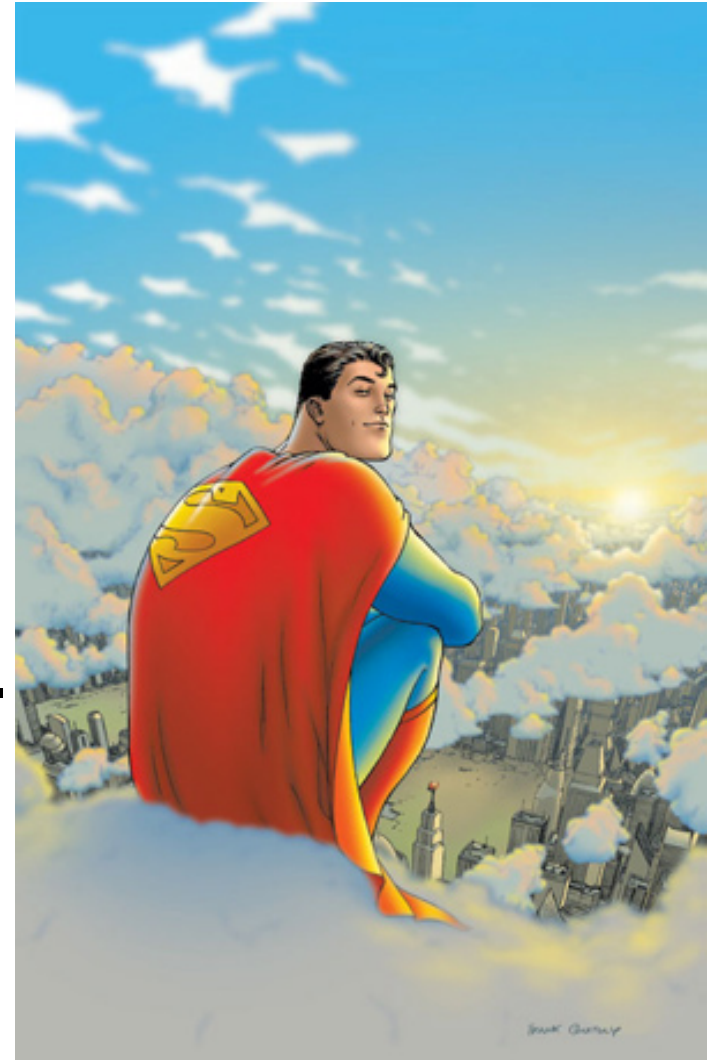
Tendenser for "den nye mainstream"

- Samfundskritik og samfundssatire
- Selvironi overfor genren
- Stor genremæssig bredde
- Stor kvalitativ bredde både på forfatter- og illustratortiden.
- Udgangspunkt i menneskelige eksistentielle problemstillinger
- Vedkommende historier med psykologisk dybde blandet med farverig uddeling af tørre tæsk!

Og hvad så????????

- **Lånerne – hvem er de?**
 - **Børnealderen – hvor Manga er det vildeste.**
 - **Den nørdede teenager (eller hvad?)**
 - **70'er-generationen – den bredt interesserede læser**
 - **45+, kun det finkulturelle dur.**

**Filmindustrien og tegneserien,
hvad betyder den massive
eksponering af historierne?**

Tegneserien i biblioteket

- Hvad gør vi egentlig ved vores tegneserier?
- Kan lånerne finde dem? Gør vi det svært for dem? Burde det ikke være nemt at formidle?
- Tips og tricks modtages gerne.

Tegneserier på hjernen

Litteratur:

- Forandringstegn / Matthias Wivel og T. Thorhauge (red.) ; tegneserier ... håndtekstet af T. Thorhauge. - 1. udgave, 1. oplag. - [S.l.] : Rackham ; Kbh. : i kommission hos Politisk Revy, 2004. - 238 sider : ill. (nogle i farver)
- Gravett, Paul Graphic novels : stories to change your life / Paul Gravett. - London : Aurum Press, 2005. - 192 sider : ill. i farver ; 28 cm
- Masters of American comics / edited by John Carlin... [et al.] ; essay by John Carlin ; with contributions by Stanley Crouch ... [et al.]. - Los Angeles : Regents of the University of California : Museum of Contemporary Art, Los Angeles ; New Haven : Yale University, 2005. - 316 sider : ill. ; 32 cm
- Sabin, Roger Comics, comix & graphic novels : a history of graphic novels / Roger Sabin. - Reprinted in paperback. - London : Phaidon, 2001. - 240 sider : ill. (nogle i farver)
- Tegneserietidsskriftet Strip

Tegneserier på hjernen

Gode Hjemmesider:

- <http://www.sequart.com/>
- <http://www.seriejournalen.dk/index.asp>
- <http://www.acomics.com/best10.htm>
- <http://www.rackham.dk/artikel/artikel003.php>

